

WAASAN PÄIVÄLEHTI



El Niño
Sivu 7



Tikanoja avaa
Sivu 4

PAIKALLISUUTISET

HYVINVOINTIALUE

**Kauden rokotusten ajanva-
raus on alkanut**



Sivu 3

TÄNÄÄN

PÄÄKIRJOITUS

George Orwellin Vuonna 1984 ja Vladimir Putin

George Orwell kirjoitti romaanin Vuonna 1984 varoitukseksi. Vladimir Putin lukee sitä käyttöohjeena.

Orwellin Oseaniassa Puolue hallitsee uuskielillä. Sota on rauhaa. Vapaus on orjuutta. Tietämättömyys on voimaa. Tarkoitus ei ole vain valheella, vaan tehdä totuuden ajattelemisesta mahdotonta.

Putinin Venäjä on koptoinut menetelmän täydellisesti.

Sota ei ole sota. Se on "erikoisoperaatio". Täysimittainen hyökkäys naapurimaahan onkin "puolustusta" Natoa vastaan. Kun Venäjä pommittaa asuintaloja, se on "denatisifikaatiota". Kun Ukraina puolustaa omia kaupunkiaan, se on Kremlille "hyökkäys" ja "terrorismin".

Vaalit eivät ole vaalit. Vaalit, joihin yksikään todellinen oppositio ei saa osallistua, koska he ovat vankilassa, maanpaossa tai haudassa, ovat "demokratiaa". 88 prosentin kannatus ei ole tulos, se on juliste.

Kritiikki ei ole kritiik-

kiä, se on "ekstremismia" ja "valtion pettämistä". Ulkomaalainen agentti voi olla kuka tahansa opettaja, toimittaja tai pappi, joka sanoo ääneen sen mitä kaikki näkevät.

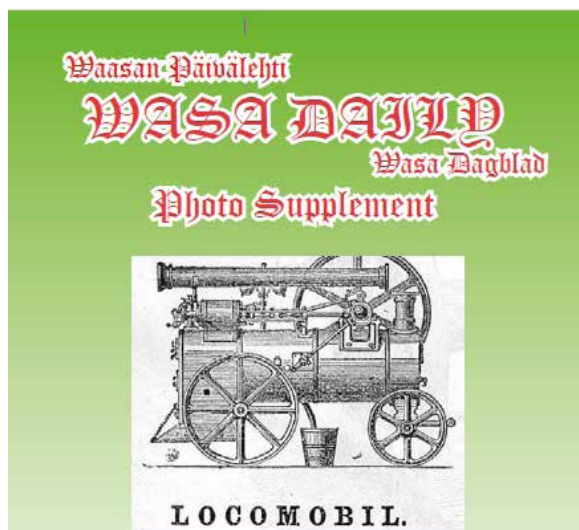
Ja aivan kuten vuonna 1984, on olemassa asioita joista ei saa puhua. Tavalliset ihmiset eivät saa kertoa bensiinikriisistä, joka seurasi öljynjalostamoihin osuneita lennokki-iskuja. He eivät saa kuvata hautausmaiden laajennuksia, niitä uusia lippumeriä, jotka kasvavat jokaisen kaupungin laidalla. He eivät saa surra julkisesti.

Orwellilla oli ajatuspoliisi. Putinilla on rikoslain pykälä 207.3, "valeuutiset armeijasta". Siitä saa 15 vuotta vankeutta. Riittää, että kutsuu sotaa sodaksi. Riittää, että vie kukkia sotamuistomerkillä.

Orwellin opetus oli, että kun kieli tuhotaan, kyky vastustaa tuhotaan. Jos sota on rauhaa, rauhaa ei tarvitse tavoitella. Jos valhe on totuus, anteeksipyyntöä ei tarvita koskaan.

Siksi taistelu sanoista ei ole saivartelua. Se on taistelua todellisuudesta.

Photo Supplement



1870-luvun koneet
Maskiner på 1870-talet
Machines in the 1870s

WÄRTSILÄ

Vaasalainen Wärtsilä mukana Australian jättihankkeessa – 300 MW voimalaitos tukemaan vihreää siirtymää



Kuvateksti: Wärtsilä on valittu toimittamaan joustavat ja erittäin tehokkaat Wärtsilä 46TS -moottorinsa Australian kaikkien aikojen suurimpaan mäntämoottorivoimalaitokseen. © Wärtsilä

Suomalainen - ja vaasalainen - teknologiayhtiö Wärtsilä on saanut merkittävän tilauksen Australiasta. Yhtiö toimittaa moottorit voimalaitokseen, josta on valmistuessaan tarkoitus tulla Australian suurin moottorivoimalaitos.

Voimalaitoksen kapasiteetti on 300 megawattia. Sen tärkeä tehtävä on auttaa pitämään sähköjärjestelmä vakaana tilanteessa, jossa tuuli- ja aurinkovoiman määrä kasvaa nopeasti.

Voimalaitos varustetaan 13 Wärtsilä 46TS-SG -kaasumoottorilla. Moottorit voidaan käynnistää nopeasti, jolloin ne voivat tuottaa sähköä silloin, kun esimerkiksi tuulivoiman tuotanto heikkenee tai aurinkovoimaa on vähän.

Tavoitteena ei siis ole korvata uusiutuvaa energiaa vaan helpottaa sen lisäämistä sähköverkkoon. Joustava tuotantokapasiteetti toimii eräänlaisena puskurina vaihtelevan tuuli- ja aurinkovoiman rinnalla.

Wärtsilän mukaan 46TS-moottori on suunniteltu vastaamaan myös tulevaisuuden energiatarpeisiin. Se pystyy tällä hetkellä toimimaan kaasulla, jossa on enintään 25 tilavuusprosenttia vetyä. Teknologiaa voidaan siten kehittää energiantuotannon muuttuessa.

Laitoksen modulaarinen rakenne mahdollistaa myös laajentamisen tulevaisuudessa. Wärtsilän laitteiden toimitukset on tarkoitus aloittaa vuoden 2029 alussa, ja voimalaitoksen odotetaan olevan kokonaisuudessaan toiminnassa vuonna 2030.

Tilaus kirjattiin Wärtsilän vuoden 2026 kolmannen neljänneksen tilauskantaan. Hanke vahvistaa yhtiön asemaa joustavien sähköjärjestelmien teknologiatoimittajana.

Lähde: Wärtsilä, 30.9.2026.

VAASA

Vaasa kysyy asukkailta: Miten kaupunki ja kaupunkilaiset todella voivat?



Miten Vaasan asukkaat voivat ja mitä tarvitaan arjen parantamiseksi? Kaupunki haluaa nyt selvittää tästä kattavan hyvinvointikyselyn kautta. Tulokset muodostavat perustan uudelle hyvinvointisuunnitelmalle, joka astuu voimaan vuonna 2028 ja vaikuttaa sekä palveluihin, kehitykseen että kunnalliseen investointiin.

Asukkaat voivat vastata anonyymisti verkossa tai paperilomakkeina, jotka ovat saatavilla useissa palvelupisteissä ja kirjastoissa. Kysely on avoinna 30. marraskuuta asti ja sen täyttäminen kestää noin kymmenen minuuttia. Pienenä porkkanana, teatteri- ja uima-allasliput arvotaan osallistujien kesken.

Samaan aikaan kaupungin hyvinvointihenkilöstö osallistuu erilaisiin tapahtumiin kerätäkseen suoraan asukkaiden mielipiteitä.

Lähde: Vaasan kaupunki



MAALAHTI

Uusi pyörätie herättää kysymyksiä – asukkaita kutsutaan avaamaan keskustelua

Suunnitelmat jalankulku- ja pyöräilytien rakentamisesta Yttermalaxin keskustan ja Söderfjärdsbackenin välille etenevät. Nyt Malaxin kunta kutsuu sekä asukkaat että päättäjät tiedotus- ja keskustelutilaisuuteen, jossa hanke on keskiössä.

Tapahtuma järjestetään maanantaina 19. lokakuuta 2026 klo 17:00 Söderfjärdsbackenin päiväkodissa. Tavoitteena on luoda avoin keskustelu suunnitellusta yhteydestä, joka on ollut alueella pitkään toistuva keskustelunaihe.

Kunta toivoo, että kokous tarjoaa tilaa sekä kysymyksille, ideoille että paikallisille kokemuksille ennen työn jatkumista. Niille, jotka yleensä pyöräilevät, kävelevät tai haluavat vain ilmaista mielipiteensä teistä, tämä on kultainen tilaisuus. Aika: 19. lokakuuta 2026 klo 17:00 Sijainti: Söder-

HYVINVOINTIALUEET

HYVINVOINTIALUE

Kauden rokotusten ajanvaraus on alkanut



Syksyn influenssarokotusten ajanvaraus avautui Pohjanmaalla maanantaina 28. syyskuuta. Rokotuksia aletaan antaa lokakuun lopulta lähtien. Erityistä huomiota kiinnitetään riskiryhmiin kuuluviin.

Maksuton influenssarokote tarjotaan muun muassa 65 vuotta täyttäneille, raskaana oleville, 6 kuukauden–6 vuoden ikäisille lapsille sekä henkilöille, joiden sairaus tai hoito lisää vakavan influenssan riskiä. Myös tiettyjen riskiryhmiin kuuluvien läheiset voivat saada rokotteen maksutta.

Myös koronarokote voidaan antaa samalla käynnillä niille ryhmille, joille tehosteannosta suositellaan.

Vaasassa rokotusaika voidaan varata puhelimitse numerosta 06 218 1616 maanantaisin, keskiviikkoisin ja torstaisin kello 9–11 sekä 12–14. Ajan voi varata myös sähköisesti hyvinvointialueen terveyspalvelujen kautta.

Hyvä suoja influenssaa vastaan kehittyi noin kahdessa viikossa rokotuksen jälkeen.

Lähde ja kuva: Pohjanmaan hyvinvointialue

POHJANMAAN HYVINVOINTIALUE TÄMÄ LAITE HAAISTAA SAIRASTUMISEN -

Pohjanmaalla testataan mullistavaa kotihoidon valvontaa

Pohjanmaan hyvinvointialue aloittaa syksyllä kuusi kuukautta kestävä kokeilun, jossa testataan lääkeautomaatin uutta etäseurantatoimintaa. Kyseessä on tuttujen kotihoitoa tukevien automaattien seuraava sukupolvi.

Kokeilussa suomalaisen Evondos-lääkeautomaatin ja konenäön yhdistelmä mittaa videoyhteyden avulla asiakkaan hengitystiheyden, pulssin, pulssivälin ja happisaturaation muutokset - täysin kosketuksetta.

Tavoite on iso: ennaltaehkäisevä hoito. Kun voinnin muutos huomataan ajoissa, resurssit voidaan kohdentaa niille, jotka tarvitsevat eniten tukea.

Lääkeautomaatit ovat jo tuttuja ja mahdollistavat turvallisen kotona asumisen.

– On hyvä, että monia eri toimintoja on samassa paketissa. Silloin ei tarvitse viedä asiakkaalle useita eri laitteita eikä laitteiden käsittely käy liian hankalaksi työntekijöille, sanoo kotihoidon päällikkö ja pilotti-

kokeilusta vastaava Paula Olin.

Evondos on pohjalainen kasvuyritys, jonka automaatteja on yli 10 000 kodissa.

Lähde: Pohjanmaan hyvinvointialueen tiedote

POHJANMAAN HYVINVOINTIALUE

JÄTTISAKKO PERUTTU – Pohjanmaa teki mahdottomasta totta: Hammasjonot nollattu!

800 000 euron uhkasakko on pyyhitty pois. Pohjanmaan hyvinvointialue on tehnyt täyskäännöksen suun terveydenhuollossa.

Vielä joulukuussa tilanne oli hälyttävä. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto määräsi 10.12.2025 Pohjanmaan hyvinvointialueen korjaamaan kiirettömän suun terveydenhuollon pääsyn terveydenhuoltolain mukaiseksi. Aikaa annettiin kahdeksan kuukautta, 10.8.2026 asti. Tehosteeksi asetettiin 800 000 euron uhkasakko ja selvitys Lupa- ja valvontavirastolle 31.8.2026 mennessä.

Nyt Lupa- ja valvontavirasto vahvistaa: korjaus on tehty. Selvityksen mukaan 10.8.2026 alueella ei ollut yhtään potilasta, joka olisi jonottanut kiireetöntä suun terveydenhuoltoa yli kuusi kuukautta. Jonot on purettu kokonaan. Hoitotakuu – hoitoon pääsy kuukaudessa kuukaudessa hoidon tarpeen arvioinnista – on toteutunut koko hyvinvointialueella jo toukokuusta 2026 lähtien.

PIRKANMAAN HYVINVOINTIALUE

Uusi syöpähoito voi säästää peräsuolen – ja tehdä avanteen tarpeettomaksi

Voimakas säteilyannos suoraan kasvaimeen voi avata uuden tien peräsuolisyyvän hoitoon. Tampereen yliopistollinen sairaala Tays on ensimmäinen sairaala Suomessa, jossa uusi hoitomenetelmä on otettu käyttöön. Tavoitteena on, että yhä useampi potilas voisi välttää suuren leikkauksen ja mahdollisesti myös pysyvän avanteen.

Menetelmä tunnetaan nimellä HDR-brakyterapia, ja Taysissa siitä käytetään nimitystä tyköhoito. Hoitolaite viedään peräsuolen kautta aivan kasvaimen viereen, jossa voimakas säteilyannos kohdistetaan tarkasti kasvaimeen. Säteilylähteenä käytetään iridium-192.

WAASAN PÄIVÄLEHTI
Melkein kaikki mitä haluat
tietää 12 sivulla
vpress.fi

UUTISET

fjärdsbacken päiväkotit, Malax
Lähde: Malaxin kunta

MAALAHTI

Lukemista palkintojen toivossa – Maalahti sijoittaa lukemisen iloon tänä syksynä

Maalahdessa lokakuu on kuukausi, joka on täynnä kirjoja, aikakauslehtiä ja äänikirjoja, kun „Lukemisen ilo“-kampanja käynnistyy. Tavoite on yksinkertainen: saada yhä useammat ihmiset löytämään lukemisen ilo, iästä riippumatta. Kampanja järjestetään 1.–31. lokakuuta ja on jaettu kolmeen ikäryhmään. Lapset, nuoret ja aikuiset keräävät lukutunteja erityisissä lukusessioissa, jotka kerätään kirjastoista. Osallistujien joukossa arvotaan pelejä, elokuvalippuja, keilailulippuja ja kirjakaupan lahjakortteja.

Valmiit lukupassit on toimitettava 6. marraskuuta mennessä. Ehkä syksyn suurin seikkailu ei ole ulkomaanmatka, vaan matka kirjan kansien välissä.

Aika: 1.–31. lokakuuta 2026 Sijainti: Maalahden kunnan kirjastot

Lähde: Maalahden kunta



MUSTASAARI

Arne Alligator saapuu Mustasaareen – ilmainen perhejuhla odottaa

Yksi Pohjoismaiden suosituimmista lasten suosikeista saapuu pian Mustasaareen. Arne Alligator & The Jungle Drum tarjoaa ilmaisen ruotsinkielisen konsertin ruotsalaisen viikon aikana. Konsertti järjestetään tiistaina 3. marraskuuta Mustasaari-salissa Smedsbyssä, ja se on suunnattu perheille, joilla on nuorempia lapsia. Tapahtuma on maksuton, mutta kiinnostuksen odotetaan olevan korkeaa, joten ennakkoi ilmoittautuminen on pakollista.

Viime vuosina Arne Alligator on houkutellut suuria yleisöjä sekä Suomessa että Ruotsissa värikkäillä lauluillaan ja leikkisällä näyttämökiellessään. Monille lapsille se on syksyn kohokohta – ja vanhemmille mahdollisuus saada alligaattori mieleensä loppuviikoksi.

Aika: 3. marraskuuta 2026 klo 18.00–18.40 Sijainti: Mustasaari Hall, Skolvägen 1, Smedsby
Lähde: Mustasaaren kunta

MUSTASAARI

Microsoftin datakeskussuunnitelmat lähtevät kiertueelle – asukkaat voivat sanoa mieli-

UUTISET

TIKANOJA

Kun Ahvenanmaan maisema lumosi taiteilijat – Önningebyn taiteilijasiirtokunta saapuu Vaasaan



Elin Danielson-Gambogi
3.9.1861, Noormarkku
31.12.1919, Antignano, Italia
Tyttö pellolla, 1885
Kansalliskallerian kokoelma / Ateneumin taidemuseo, Yrjö ja Nanny Kauniston kokoelma
Kuva: Kansalliskalleria / Hannu Pakarinen

Meri, saaristo ja kesäpäivät maalaustelineen äärellä. 1880-luvulla Ahvenanmaasta tuli kohtaamispaikka taiteilijoille Suomesta ja Ruotsista. Nyt heidän tarinansa herää jälleen eloon Vaasassa.

Kaikki alkoi vuonna 1886, kun taiteilija Victor Westerholm kutsui taiteilijaystäviään kesäpaikkaansa Villa Tomteboon Ahvenanmaalle. Näin syntyi Önningebyn taiteilijasiirtokunta, jota pidetään Suomen ensimmäisenä taiteilijasiirtokuntana.

Ensimmäisenä kesänä paikalle saapuivat muun muassa Fredrik ja Nina Ahlstedt, Elin Danielson-Gambogi, Alexander Federley, Hanna Rönnerberg ja J.A.G. Acke. Taiteilijoita houkutteli erityisesti ulkoilmamaalauksen mahdollisuus. Ahvenanmaan saaristo, maa-seutu, ihmiset ja arjen tilanteet päätyivät kankaalle.

Önningebystä tuli samalla tärkeä kohtaamispaikka suomalaisille ja ruotsalaisille taiteilijoille. Yhdessä työskentely synnytti uusia ystävyys-suhteita ja tarjosi mahdollisuuden vaihtaa ajatuksia taiteesta.

Nyt tämä kiehtova historia esitellään Vaasassa. mÅland – Önningebyn taiteilijasiirtokunta-näyttely avautuu Tikanojan taidekodissa 10. lokakuuta ja on esillä 20. helmikuuta 2027 saakka.

Erityistä huomiota saavat siirtokunnan naistaiteilijat, jotka muodostivat taiteilijajoukon enemmistön. Esillä ovat muun muassa Nina Ahlstedt, Elin Danielson-Gambogi, Ida Gisiko-Spärck, Hanna Rönnerberg ja Anna Wengberg. Myös Pohjanmaahan liittyvät Eva Topelius-Acke ja Elin Alfild Nordlund nostetaan esiin.

Avajaiset: perjantaina 9. lokakuuta klo 18–20. Lauantaina 10. lokakuuta klo 13 järjestetään ruotsinkielinen opastus.

Paikka: Tikanojan taidekoti, Hovioikeudenpuistikko 4, Vaasa. Pääsymaksu 15/9 euroa, alle 18-vuotiaille ilmainen. Museokortti käy. Lähde: Vaasan kaupunki/Vaasan museot.

UUTISET

piteensä

Microsoft haluaa tiedottaa ja kuunnella suunnitelmia suuresta datakeskushankkeesta Vaasassa ja Mustasaassa tulevaisuudessa. Siksi syksyllä järjestetään useita avoimia tiedotus- ja kyläkokouksia.

Yleinen tiedotustilaisuus pidetään 29. lokakuuta Vaasan yliopistossa, jossa esitellään nykyiset projektisuunnitelmat. Tämän jälkeen järjestetään pienempiä kokouksia Höstvesissä ja Toby/Helsingbyssä, joissa suunnittelun alueen naapurit saavat mahdollisuuden keskustella paikallisista vaikutuksista asiantuntijoiden kanssa.

Datakeskushanke on yksi alueen näkyvimmistä investoinneista. Työpaikat, maankäyttö, liikenne ja ympäristövaikutukset ovat odotetaan olevan korkealla agendalla.

Lähde: Mustasaaren kunta / Microsoft

MUSEOT

MUSEOT

Rahaa museoihin hakemiseen – uutta tukea avautuu luoville ideoille

Suomen Museovirasto avaa nyt hakemuksia valtion avustuksiin museoprojekteihin vuonna 2027. Rahat ohjataan sekä ammattimaisille museoille että paikallisille museotoiminnalle, jotka haluavat kehittää uusia ideoita tai vahvistaa kulttuuriperintötyötään.

Tukea käytetään muun muassa kulttuuriperinnön helpottamiseen, julkisten toimintojen kehittämiseen ja uusien yhteistyötapojen luomiseen paikallisyhteisön kanssa. Paikalliset museot voivat myös hakea rahoitusta kokoelmien ja historiallisten rakennusten ylläpitoon.

Hakuaika kestää 11. marraskuuta 2026 asti. Monille pienemmille museoille apurahat voivat olla ratkaiseva tekijä työpöydän laatikossa olevan idean vai todellisen hankkeen välillä, joka houkuttelee uusia kävijöitä.

Hakemusten määräaika: 11. marraskuuta 2026 klo 23:59 asti Verkkotiedotustilaisuus: 7. lokakuuta 2026

Lähde: Suomen Museovirasto

ILMASTONMUUTOS

ILMASTONMUUTOS

Copernicus Marine: Meri muuttuu odotettua nopeammin

Maailman meret lämpenevät, merenpinnat nousevat ja äärimmäiset sääilmiöt yleistyvät. Tämä on pääviesti kymmenennen Copernicusin merkittävän raportin painoksesta merien tilasta.

Tutkijoiden mukaan meret ovat viime vuosina imeneet ennätysmäärän lämpöä. Raportti osoittaa myös, että maailman merenpinta nousee yhä nopeammin samalla kun happamoituminen lisääntyy.

VUODENAJAT

Syksy on väistämättä tulossa ja sen mukana syksyn ihanat värit



ALFONS HÅKANS

Itämerelle tuli uusi jättiläinen – Poseidon on Suomen ja Baltian tehokkain satamahinaaja



TURKU. Aurajoen suulla nähtiin keskiviikkona näyttävä merellinen uutuuus, kun suomalaisen Alfons Håkansin uusi Poseidon-satamahinaaja nimettiin. Yhtiön mukaan kyseessä on tehokkain Suomeen ja Baltian maihin koskaan rakennettu satamahinaaja.

Aluksen konetehto on yli 10 000 hevosvoimaa ja paaluvetokyky peräti 73 tonnia. Poseidonilla on korkein suomalais-ruotsalainen jääluokka, 1A Super, ja se on suunniteltu ym-päri vuotiseen käyttöön vaativissa arktisissa olosuhteissa. Hinaajan vahvuus näkyy erityisesti talvella. Sen jääominaisuudet mahdollistavat käytön myös vaativissa jäänmurtotehtävissä. Alfons Håkansilla on kokemusta satamajäänmurrosta sekä valtion jäänmurtotehtävistä Suomessa, Virossa ja Ruotsissa.

Poseidon on yhtiön viides uudisrakennus kahdeksan vuoden aikana. Yli satavuotias suomalainen perheyrittäjä toimii jo kuudennessa sukupolvessa.

Aluksen rakensi hollantilainen Damen Shipyards. Sen kaksi CRP-atimuuttivetolaitetta on valmistettu Raumalla suomalaisessa Steerpropissa. Vastakkaisiin suuntiin pyörivät potkurit ovat tärkeä osa aluksen suorituskykyä erityisesti jääolosuhteissa.

Nimi Poseidon ei myöskään ole sattumaa. Kyseessä on jo neljäs Alfons Håkansin alus, joka kantaa antiikin merten jumalan nimeä. Uusi hinaaja vahvistaa yhtiön mukaan Suomen lipun alla toimivaa hinaus- ja jäänmurtokapasiteettia koko Itämeren alueella.

Lähde: Alfons Håkans Marine Oy Ab, 2.10.2026.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Hyvinvointialueille uusi vaihe? Ministeriö haluaa uudistukselle jatkoa

HELSINKI. Suomen hyvinvointialueet ovat tulleet jäädäkseen, mutta niiden toiminnassa on edelleen paljon kehitettävää. Valtiovarainministeriön 24.

syyskuuta julkaisemassa kirjoituksessa arvioidaan, että sote-uudistus tarvitsee nyt uuden vaiheen. Ministeriön mukaan Suomen väestön ikääntyminen, työikäisen väestön keskittyminen kaupunkiseuduille ja terveydenhuollon henkilöstön saatavuuden vaikeutuminen haastavat palvelujen järjestämistä. Nämä ongelmat eivät olisi kadonneet, vaikka vastuu olisi edelleen kun-illa.

Seuraavassa vaiheessa huomiota halutaan kiinnittää erityisesti siihen, miten palvelut järjestetään tehokkaasti ja miten kustannusten kasvua voidaan hallita ilman, että lakisääteiset palvelut vaarantuvat.

Rahaa järjestelmään kuitenkin liikkuu paljon. Vuoden 2026 talousarvioesityksessä hyvinvointialueiden yleiskatteiseksi valtionrahoitukseksi ehdotettiin noin 27,1 miljardia euroa. Rahoitus kasvoi edellisvuoden talousarvioon verrattuna noin 0,9 miljardia euroa.

Talouden kuva on kuitenkin epätasainen. Vuoden 2025 ennakkotietojen mukaan alueiden yhteenlaskettu tulos kääntyi ylijäämäiseksi, mutta alueiden välillä oli edelleen huomattavia eroja. Sote-uudistuksen seuraava vaihe ei siis ole pieni hienosäätö. Se on kysymys siitä, miten Suomessa järjestetään sosiaali- ja terveyspalvelut tilanteessa, jossa väestö vanhenee ja resurssit ovat rajalliset.

Lähteet: Valtiovarainministeriö 24.9.2026

KAUPPA

Kaupan liikevaihto huimassa nousussa – myynti kasvoi lähes kahdeksan prosenttia

HELSINKI. Suomen kaupassa näkyy yllättävä piristymisen merkki. Tilastokeskuksen mukaan kaupan työpäiväkorjattu liikevaihto kasvoi 7,9 prosenttia elokuussa 2026 verrattuna vuotta aiempaan.

Myös myynnin määrä, josta hintojen vaikutus on poistettu, kasvoi 4,6 prosenttia. Luvut kertovat, ettei kyse ole pelkästään siitä, että tuotteiden hinnat olisivat nousseet. Kaupassa liikkuu myös enemmän tavaraa.

Kasvu näkyi kaikilla suurimmilla kaupan toimialoilla. Tukkukaupan liikevaihto kasvoi peräti 11,1 prosenttia, ja myynnin määrä 5,6 prosenttia.

Autokaupassa liikevaihto nousi 6,7 prosenttia ja myynnin määrä 5,5 prosenttia. Vähittäiskaupassakin suunta oli ylöspäin: liikevaihto kasvoi 4,6 prosenttia ja myynnin määrä 3,7 prosenttia vuodentakaisesta.

Myös kuukausivertailussa nähtiin pientä piristymistä. Kausitasoitettu koko kaupan liikevaihto kasvoi elokuussa 0,5 prosenttia heinäkuusta, vaikka myynnin määrä pysyi ennallaan.

Yksi kuukausi ei vielä tee talousnousua, mutta luvut tarjoavat suomalaiselle kaupalle syytä varovaiseen optimismiin. Kassakoneet ovat ainakin hetken aikaa soineet hieman ahkerammin.

Lähde: Tilastokeskus, Kaupan liikevaihto, 30.9.2026.

VELKATAAKKA

Suomalaisten velkataakka keveni – säästöjä ja sijoituksia kertyi lisää



HELSINKI. Suomalaisten kotitalouksien taloustilanne näyttää joiltakin osin rauhoittuneen.

Tilastokeskuksen mukaan kotitalouksien velkaantumistaso laski vuonna 2025 2,0 prosenttiyksikköä ja oli vuoden lopussa 119,3 prosenttia. Kotitalouksien velat olivat vuoden 2025 lopussa yhteensä 212,5 miljardia euroa. Velkamäärä pieneni vuoden aikana 0,9 miljardilla eurolla.

Samaan aikaan kotitalouksien rahoitusvarat kasvoivat peräti 35 miljardia euroa ja nousivat 436,9 miljardiin euroon. Nettorahoitusvarat kasvoivat 35,9 miljardia euroa.

Rahaa päätyi muun muassa pankkitalletuksiin. Kotitaloudet kasvattivat talletuksiaan nettomääräisesti viidellä miljardilla eurolla vuoden aikana. Myös noteerattujen osakkeiden arvo kasvoi. Tilastojen mukaan kotitalouksien nettomääräiset sijoitukset rahoitusvaroihin olivat vuonna 2025 yhteensä 8,9 miljardia euroa.

Luvut eivät kuitenkaan tarkoita, että kaikkien suomalaisten talous olisi vahvistunut samalla tavalla. Kyseessä ovat koko kotitaloussektoria kuvaavat kansantalouden tilinpidon luvut, jotka eivät kerro esimerkiksi siitä, miten varat ja velat jakautuvat eri tuloryhmien välillä.

Silti kokonaiskuva sisältää yhden myönteisen viestin: vuoden aikana suomalaiset kotitaloudet vähensivät velkojaan samalla kun niiden rahoitusvarat kasvoivat.

Lähde: Tilastokeskus, Kansantalouden rahoitustilinpito 2025, 30.9.2026.

VENÄJÄ

Venäjän valtion uutistoimisto uhkasi Liettuaa ydiniskulla – artikkeli poistettu, mutta muistoja on jäljellä



Venäjän valtion uutistoimisto RIA Novostin julkaisema artikkeli herätti kansainvälistä hämmennystä ja diplomaattisia reaktioita – ennen kuin se yhtäkkiä katosi viraston verkkosivuilta. Mutta sisältö elää edelleen, ja viesti on jääkylmä: Venäjä uhkaa EU:n ja Naton maata ydiniskuilla.

"Ei jos, vaan miten taistella"

Artikkeli, jonka julkaisi RIA Novosti liittyen Liettuan parlamentin äänestykseen perustuslain muutoksesta, joka poistaa ydinaseiden sijoittamisen kiellon maan alueella, sisältää sanamuotoja, jotka olisivat mahdollisia rauhan aikana virallisissa valtion viesteissä YK:n turvallisuusneuvoston pysyvältä jäsenvaltiolta. Teksti kuvaa Liettuaa avoimesti "hyödylliseksi idiootiksi" ja "maatilan typeryydeksi" kansaksi. Se vertaa Liettuan tilannetta Ukrainaan ja vihjaa, että maa on matkalla seuraavaksi Venäjän sotilaallisen hyökkäyksen kampanjakohdeeksi. Räjähävin kohta kuuluu:

"Kyse ei ole siitä, kestääkö se kauan vai nopeasti. On selvää, että se etenee nopeasti... Puhumme siitä, mitä keinoja voidaan käyttää. Ja koska vastustajamme ovat ensimmäisiä, jotka muuttavat kutsun ydinuhkaksi, Venäjä saattaa jopa neuvoa kieltäytymään tuomasta maajoukkoja. Vain ohjukset oikealla latauksella. Päätös ei ole vain nopea, vaan salamannopea. Älä ajattele sekunteja ylhäältä."

"Ohjukset oikealla latauksella" ei ole epäselvä sanamuoto. Se on nimenomainen ydinaseiden käytön uhka NATO-maata vastaan – muotoiltu Venäjän valtiollisessa uutiskanavassa, joka ei koskaan julkaise poliittisesti arkaluontoista materiaalia ilman Kremlin hyväksyntää.

RIA Novosti – ei itsenäinen toimija

On ratkaisevan tärkeää ymmärtää, mitä RIA

Novosti on. Se ei ole itsenäinen sanomalehti. Vuodesta 2013 lähtien toimisto on yhdistetty valtion propagandakoneistoon Rossiya Segodnya, jota johtaa Dmitri Kiselyov – yksi Kremlin merkittävimmistä propagandisteista. Kiseljovin tiedetään sanoneen venäläisessä televisiossa, että Venäjä on ainoa maa maailmassa, jolla on kyky muuttaa Yhdysvallat "radioaktiiviseksi tuhkakksi". RIA Novostissa ei julkaista mitään, mikä voisi vahingoittaa Kremlin etuja. Se, että artikkeli myöhemmin poistettiin, ei tarkoita, että se olisi ollut virhe – se osoittaa, että se täytti tehtävänsä ja että kansainvälisen reaktion katsottiin liian teräväksi.

Liettuan perustuslain muutos – tausta

Liettuan parlamentti, Seimas, äänesti äskettäin läpi perustuslain muutoksen, joka poistaa aiemman ydinaseiden sijoittamisen kiellon Liettuan alueella. Maan presidentti Gitanas Nauseda korosti, ettei Liettualla ole välittömiä suunnitelmia saada ydinaseita, mutta muutos luo oikeudellisen liikkumavaraa siltä varalta, että turvallisuuspolitiikan olosuhteet muuttuvat. Päätöstä tulisi tarkastella Itämeren alueen radikaalisti muuttuneen turvallisuustilanteen valossa Venäjän täysimittaisen Ukrainan hyökkäyksen jälkeen helmikuussa 2022. Viro, Suomi ja Liettua ovat kaikki ilmaisseet kiinnostuksensa keskustella länsimaiden ydinaseiden sijoittamisesta. Naton lisääntynyt läsnäolo Baltian maissa on kasvanut jyrkästi, ja useat liittouman jäsenet ovat vahvistaneet joukkojaan.

Kansainväliset reaktiot

Artikkeli kommentoitiin kansainvälisessä mediassa selkeänä esimerkkinä siitä, miten Kremlin retoriikka Ukrainan sodan alusta lähtien on systemaattisesti normalisoitu sisältämään ydinuhkat suvereenia valtioita vastaan. Lontoolaisen ajatushautomo Chatham Housen analyytikot totesivat, että vuodesta 2022 lähtien Venäjä on johdonmukaisesti käyttänyt ydinuhkia poliittisena välineenä estääkseen lännen tukea

Ukrainalle ja Naton maiden puolustusvoimien vahvistamiselle.

Liettuan ulkoministeriö kutsui artikkelia "holtittomaksi ja hyväksymättömäksi uhkaksi" ja kehotti EU:ta ja Natoa reagoimaan. Viron ja Latvian ulkoministerit liittyivät tuomitsemiseen.

Kuvio toistuu

Mikä tekee artikkelista erityisen vakavan, ei ole pelkästään sen sisältö – vaan se, että se sopii tiettyyn kaavaan. RIA Novosti ja muut valtion kanavat ovat aiemmin julkaisseet vastaavia kaavoja Suomesta ennen sen Nato-hakemusta, Puolasta ja Baltian maista yleisesti. Teksti käyttää tunnettuja propagandatekniikoita: se epäinhimillistää vastustajan, rakentaa kertomuksen venäläisestä pakottamisesta ("meidät pakotetaan toimimaan") ja esittää sotilaallisen aggression rationaalisenä ja lähes väistämättömänä seurauksena toisen toimista. Kuten brittiläinen historioitsija Timothy Snyder totesi kommentissaan samankaltaisesta venäläisestä retoriikasta: "Venäjän tapa viestiä ydinuhkia ei ole tarkoitettu sodan aloittamiseen. Sen tarkoituksena on pelotella Eurooppa toimettomuuteen."

Kirjoitetut ja poistetut sanat

Artikkeli katosi RIA Novostin verkkosivuilta. Mutta kuvakaappaukset levisivät välittömästi sosiaalisessa mediassa ja arkistivat tutkijat ja media-organisaatiot ympäri maailmaa. Digitaalisella aikakaudella mikään todellinen ei katoa – se vain jättää selkeämmän jäljen. Se, että Venäjän valtion uutistoimisto – rauhan aikana, EU- ja NATO-maata vastaan – julkaisee tekstiä perustuslain muutoksiin vastaamisesta "oikean latauksen ohjukset", on historiallinen asiakirja. Se on asiakirja, jota Euroopan hallitusten, puolustussuunnittelijoiden ja kansalaisten tulisi hyödyntää ja ottaa hyvin vakavasti.

Lähteet: RIA Novosti (arkistoitu versio), Seimas (Liettuan parlamentti), Chatham House, Reuters, The Baltic Times, Politico Europe

YLIOPISTOT

VAASAN YLIOPISTO

Vaasan yliopisto maailman 500 parhaan joukossa – tutkimuksen laatu loistaa



Vaasan yliopistolla on jälleen aihetta juhlaan. Kansainvälisessä Times Higher Education World University Rankings 2027 -vertailussa yliopisto sijoittuu maailman 500 parhaan yliopiston joukkoon, sijaluokkaan 451–500.

Vertailussa oli mukana peräti 2 297 yliopistoa 118 maasta.

Erityisen hieno uutinen koskee tutkimusta. Tutkimuksen laadussa Vaasan yliopisto on Suomen ykkönen ja kuuluu Euroopan 50 parhaan yliopiston joukkoon. Maailmanlaajuisessa vertailussa sijoitus on jaettu 102. sija, ja yliopisto sai tutkimuksen laadusta pisteet 90,1.

Myös kansainvälisyydessä kehitys on ollut nopeaa. Vaasan yliopiston pistemäärä nousi 67,4 pisteestä 77,3 pisteeseen. Tulos nostaa yliopiston Suomessa toiseksi tässä kategoriassa ja maailman 350 parhaan joukkoon.

THE arvioi yliopistoja viidellä keskeisellä osa-alueella: opetuksessa, tutkimusympäristössä, tutkimuksen laadussa, kansainvälisyydessä ja yhteistyössä yrity maailman kanssa.

Vaasan yliopiston tulos vahvistaa kaupungin asemaa kansainvälisenä tutkimuksen, osaamisen ja korkeakoulutuksen keskuksena.

Lähdeja kuva: Vaasan yliopisto, 1.10.2026.

VAASAN YLIOPISTO

Tekoäly halutaan nyt myös pieniin yrityksiin – uusi malli auttaa alkuun

Tekoäly muuttaa työelämää vauhdilla, mutta pienillä yrityksillä ei aina ole aikaa, rahaa tai osaamista ottaa uusia ratkaisuja käyttöön. Vaasan yliopistossa kehitetty uusi malli pyrkii helpottamaan tätä ongelmaa erityisesti pienissä ja keskisuurissa tilitoimistoissa.

Mallin on kehittänyt Heli Kortessalmi, jonka laskentatoimen väitöstutkimus tarkastetaan Vaasan yliopistossa 2. lokakuuta. IADMM-malli (Intelligent Accounting Digital Maturity Model) auttaa yrityksiä arvioimaan omaa digitaalista kypsyyttään ja löytämään seuraavat järkevät kehitysaskleet.

Tutkimuksen mukaan osaamisen puute on tärkein syy siihen, että uusia digitaalisia ratkaisuja ei vielä hyödynnetä kaikissa suomalaisissa tilitoimistoissa. Jarruina voivat olla myös investointikustannukset, ajan puute sekä huoli uusien ja vanhojen järjestelmien yhteensopivuudesta.

Kortessalmen mukaan erityisesti pienille tilitoimistoille tekoälyä ja robotiikkaa sisältävä taloushallinto-ohjelmisto voi olla järkevä ratkaisu. Kun rutiinityö automatisoituu, kirjanpitäjälle jää enemmän aikaa asiakkaan neuvontaan.

Suomessa toimii yli 6 000 tilitoimistoa, ja suuri osa niistä on pieniä. Siksi tekoälyn käyttöönoton helpottamisella voi olla laajempia vaikutuksia koko alalla.

Lähde: Vaasan yliopisto, 28.9.2026.

ILMASTONMUUTOS

EL NIÑO

Hälyttävä raportti: Super El Niño voi aiheuttaa yli 451 000 helkkikuolemaa ympäri maailman



Maapalloa koettelee poikkeuksellinen säärintama. Climate Impact Labin tuoreen raportin mukaan voimakas "Super El Niño"-ilmiö voi aiheuttaa jopa yli 451 000 ylimääräistä helteisiin kytkeytyvää kuolemaa helmikuuhun 2027 mennessä.

Draattinen sääilmiö nostaa äärimmäisen kuumien päivien määrää jopa 44 prosentilla normaallivuoteen verrattuna. Tutkijat luonnehtivat tilannetta "postikortiksi tulevaisu-

destamme", sillä se tarjoaa esimakua siitä, miltä maapallon ilmasto näyttää parin vuosikymmenen kuluessa ilman tehokkaita sopeutustoimia.

Suurimmat tuhot keskittyvät kehittyville alueille ja eteläiselle pallonpuoliskolle. Esimerkiksi Afrikan Sahelin alueella pelätään menetettävän kymmeniä tuhansia ihmishenkiä – pelkästään Nigeriasa ennustetaan jopa 31 400 helteen vaatimaa kuolonuhria.

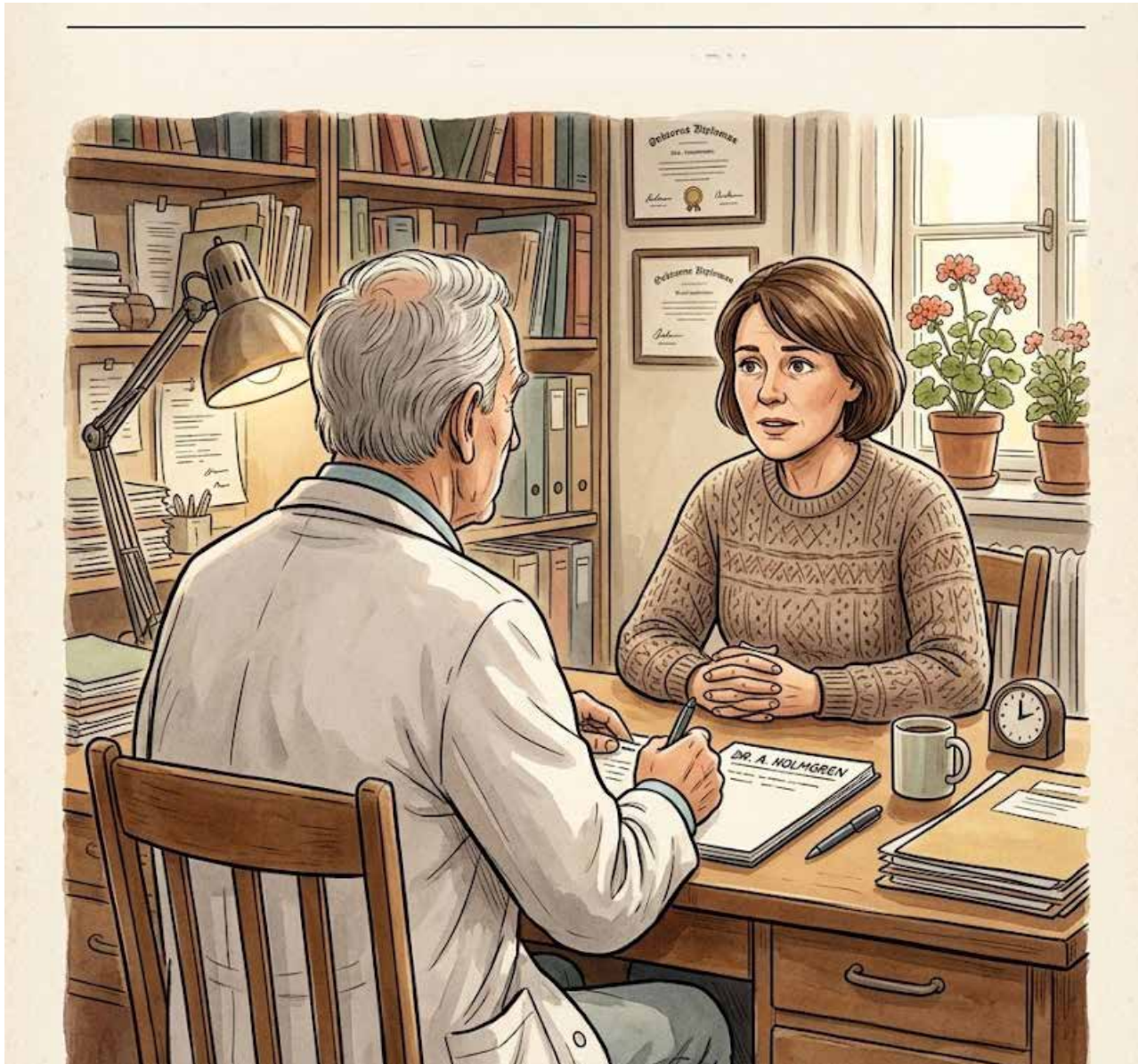
Vakavia vaikutuksia kohdistuu myös muun muassa Indonesiaan,

Sudaniin, Intiaan ja Brasiliaan. Kylmien lukujen takana on ihmisiä: vanhempia, lapsia ja naapureita. Asiantuntijat kuitenkin muistuttavat, että oikealla ja nopealla varautumisella – kuten perustamalla viilennyskeskuksia ja parantamalla ulkotyöläisten turvallisuutta – voidaan pelastaa kymmeniätuhansia ihmishenkiä. Nyt katseet on käännetty päättäjiin: hätätoimet on aloitettava heti.

Lähde: <https://impactlab.org/news-insights/more-than-451000-heat-deaths-projected-from-super-el-nino/>

LÄÄKÄRI VASTAA:

Uskallammeko syödä broileria?



Kysymys: Maanantaina Helsingin Sanomissa julkaistiin artikkeli, jossa väitettiin, että 50 grammaa broileria lisäsi haimasyövän riskiä 72 % ja nelinkertaisti hengenvaarallisen eturauhassyövän riskin. Myös verisyövän riski kasvaa. Ja syyksi sanotaan, että kananlihan virukset ovat alkaneet aiheuttaa syöpää myös ihmisille. Uskallanko syödä kananlihaa enää?”

Vastaus: Kyllä, voimme syödä kanaa yhtä paljon kuin ennen – ja vielä enemmän, jos siltä tuntuu. Helsingin Sanomatin haastattelussa kirjailija Risto Isomäkin kanssa väitettiin seuraavaa:

”EPIC:in mukaan todennäköisyys sairastua haimasyöpään kasvaa 72 prosenttia jokaista päivittäin nautittua 50 gramman suuruisia broileriannosta kohti. Lisäksi kananlihan syönni nelinkertaistaa hengenvaarallisen eturauhassyövän riskin ja korreloi vahvasti lisääntyneen verisyöpien eli lymfooman, leukemian ja myelooman riskin kanssa.”

”Ainoa mielestäni looginen selitys on, että kanojen levittämät virukset ovat alkaneet aiheuttaa syöpiä myös ihmisille.”

Katsotaanpa artikkelissa esitettyjä väitteitä.

”50 grammaa kanaa lisää haimasyövän riskiä 72 prosentilla.”

Tällä väitteellä on todellinen tieteellinen perusta, mutta sanamuotoa täytyy olla hyvin hienovarainen. EPIC-tutkimuksessa seurattiin 477 202 henkilöä kymmenessä Euroopan maassa. Jokaista lisä50 grammaa siipikarjanlihaa kohden päivässä ei-endokriinisen haimasyövän riski laskettiin 1,72:ksi (95 prosentin luottamusväli 1,04–2,84). Tästä tulee luku 72 prosenttia.

Mutta tämä ei ole sama asia kuin 50 gramman kanan aiheuttaminen syöpää 72 prosenttia useammille ihmisille. Tämä on suhteellinen riskin kasvu havainnointitutkimuksessa. Tutkijat itse korostivat myös, että yhteys voi olla satunnainen havainto, koska tulokset olivat ristiriidassa useimpien aiempien tutkimusten kanssa. Tieteellinen arvio: Havaittu tilastollinen yhteys, mutta ei vakiintunutta syy-seuraussuhdetta. Tulos ei viittaa siihen, että ihmisten olisi vältettävä kananlihan syöntiä

”Kana nelinkertaistaa hengenvaarallisen eturauhassyövän riskin.”

Erityistä varovaisuutta vaaditaan. On tutkimuksia, joissa siipikarjan syöminen on yhdistetty eturauhassyövän etenemiseen, mutta ei ole oikein sanoa, että ”kana nelinkertaistaisi hengenvaarallisen eturauhassyövän riskin”. Prospektiivinen tutkimus, johon osallistui 1 294 miestä, joilla oli jo eturauhassyöpä, ei löytänyt lisääntyntä uusiutumisen tai etenemisen riskiä miehillä, jotka söivät pelkkää siipikarjaa tai nahkatonta kanaa. Kuitenkin kanan, jossa on nahka, liittyi tilastollisen analyysin mukaan noin kaksinkertaistuneeseen etenemisriskiin. Lisäanalyysi havaitsi nelinkertaisen riskin kasvun tietyssä yhdistelmässä: korkea ennusteinen riski diagnoosin yhteydessä ja korkea siipikarjan kulutus verrattuna matalaan ennusteriskiin ja vähäiseen syöntiin, mikä on täysin eri asia kuin se, että kanan yleensä nelinkertaistaisi kuolemaan johtavan eturauhassyövän riskin.

Tieteellinen arvio: Kananliha ei todellakaan lisää eturauhassyövän riskiä

3. ”Kana lisää verisyövän riskiä – lymfooma, leukemia ja myelooma.”

Tässäkin tilanne on paljon monimutkaisempi. EPIC-tutkimus, johon osallistui noin 477 000 ihmistä, ei löytänyt merkittävää yhteyttä tutkittujen ruokavaliotekijöiden ja kokonais-lymfoidisen tai myeloidisen leukemian välillä. Tutkijat päättelivät näin, että tulokset eivät

tukeneet mitään yhteyttä tutkittujen ruokavaliotekijöiden ja leukemian välillä.

On kuitenkin yksittäisiä tutkimuksia, joissa lisääntynyt siipikarjan kulutus on tilastollisesti yhdistetty tiettyihin B-solulymfooman muotoihin. EPIC-analyysi löysi esimerkiksi yhteyden B-solulymfoomaan, follikkulaariseen lymfoomaan ja B-soluiheen krooniseen lymfosyyttiseen leukemiaan. Samaan aikaan tutkijat korostivat, että sattuma on mahdollinen selitys ja että tulokset täytyy vahvistaa.

Kun tutkijat ovat myöhemmin koonneet prospektiivisiä tutkimuksia, tilanne muuttuu entistä vähemmän dramaattiseksi: systemaattinen katsaus ja meta-analyysi osoittivat, että siipikarjan syönti ei vaikuttanut leukemian, non-Hodgkin-lymfooman, CLL/SLL:n tai multipelimeylooman riskiin.

Tieteellinen arvio: Kokonaisnäyttö ei osoita, että kana aiheuttaisi verisyöpää

4. ”Kanojen virukset ovat alkaneet aiheuttaa syöpää ihmisille.”

Tämä on ylivoimaisesti kauaskantoisin väite – ja täysin virheellinen.

On totta, että kanat voivat saada tartunnan karsinogeenisista viruksista. Muun muassa lintujen leukoosivirus (ALV), reticuloendotheliosivirus (REV) ja Marekin tautivirus (MDV) voivat aiheuttaa kasvainsairauksia linnuilla. Mutta kysymys kuuluu, voivatko nämä virukset tartuttaa ihmisiä ja siten aiheuttaa syöpää. Laaja tieteellinen katsaus ei löytänyt vakuuttavaa tukea tälle. Useilla viruksilla on myös biologisia esteitä: esimerkiksi ALV käyttää reseptoreita, joita löytyy lintujen soluista, mutta eivät vastaavasti nisäkkäiden soluista. Marekin tautiviruksen kohdalla kokeelliset tutkimukset eivät osoittaneet, että virus voisi tartuttaa nisäkkäiden soluja tai eläimiä.

Vanhemmat laboratoriotutkimukset ja epidemiologiset havainnot ovat nostaneet esiin hypoteesin, että lintuvirukset voisivat olla tärkeitä ihmisen syöväälle. Tämä on tieteellisesti mielenkiintoista, mutta hypoteesi ei todista syytä. Esimerkiksi aiempi tutkimus löysi vasta-aineita lintuviruksia vastaan joillakin ihmisillä, mutta löydöksen merkitys oli tuntematon.

Tieteellinen arvio: Lintuvirukset aiheuttavat syöpää kanoilla, mutta ei ole näyttöä siitä, että ne aiheuttaisivat syöpää ihmisillä.

Tärkeä johtopäätös

Näitä neljää väitettä ei siis tule käsitellä niin, että niillä olisi joku tieteellinen perusta-

Siipikarjalla → 72 % suurempi riski haimasyöpään 50 g/päivä kohden. Havaittu yhteys yhdessä tutkimuksessa, ei todistettua syytä

Kanan → nelinkertaistunut riski saada kuolemaan johtava eturauhassyöpä: virheellinen väite

Kanan → verisyöpä Vaihtelevia ja useissa tapauksissa negatiivisia tuloksia; ei vakiintunutta syy-seuraussuhdetta

Kanavirus → Kanojen virus ei leviä ihmiseen eikä aiheutti ihmisillä syöpää

On myös tärkeää muistaa epidemiologian peruseriaa: mitä enemmän mahdollisia yhteyksiä tutkitaan, sitä suurempi riski on, että tilastollisesti merkitseviä yhteyksiä syntyy sattumalta. Jos tarkastellaan yhteyksiä 100 eri ruoan ja syövän välillä, löydetään tilastollinen yhteys viiden ruoan ja syövän välillä – vaikka yhteyttä ei ole. Siksi yllättävät löydökset täytyy yleensä vahvistaa muissa suurissa tutkimuksissa ja mieluiten tukea biologisilla mekanismeilla ennen kuin niitä voidaan pitää vakiintuneena tietona.

Läaketieteellinen johtopäätös on siis: Ei ole tieteellistä perustetta sille, että meidän olisi hyvä rajoittaa kananlihan syöntiä.



KAKSIKIELISYYS

Kaksikielisyys: Aivojen salainen supervoima – ja tekosyy olla oppimatta siivoamaan

NO NIIN Tutkijat ovat taas keksineet jotain. Ei riitä, että kaksikielisyys antaa meille mahdollisuuden tilata kahvia vaivattomasti kahdella kielellä tai löytää paremman hinnan lomamatkalla. Nyt väitetään, että se on myös aivojen vasta-aine kaikelle siltä, mitä ikinä tuleeekaan – demenssille, aivohalvauksille ja ilmeisesti jopa huonolle tuurille arpajaisissa.

Kuvitelkaa: kun puhutaan suomea ja ruotsia (tai mitä tahansa kieliparia), aivomme eivät vain istu passiivisesti nojatuolissaan sanakirja kädessä. Ne käyvät jatkuvaa henkistä kampailulajia. Prefrontaalisessa aivolohkossamme käydään pientä sisäistä näy-

telmää: ”Ei, Pek-ka, nyt puhutaan ruotsia, äläkä tuossa kohtaa höpötä suomea!” ja ”Väitä väitän, mutta ’po-ronhoito’ on kyllä parempi sana kuin ’renskötsel’!”

Tämä jatkuva kielten välinen tapelu on kuin salilla käymistä – mutta ilman hikeä ja liikkuvia osia. Ja kuten salilla käynnistä, siitä tulee vahvempi. Tutkijat kutsuvat tätä ”kognitiiviseksi varantoksi”, mikä kuulostaa joltain, mitä pankkiiri ehdottaisi, mutta on oikeasti aivojen vastustuskykyä sille, että ne alkavat seota vanhemmiten.

Parasta on, että tämä kaksikielisyys on kuin ilmainen aivovakuutus. Ei tarvitse tehdä mitään erikoista – ei tarvitse ratkoa ristikoita tai opetella ulkoa sarjoja – riittää, että puhuu kah-

ta kieltä. Ja jos vielä valittaa, että ”en minä osaa kunnolla sitä toista kieltä”, niin tutkimusten mukaan silläkään ei ole niin väliä. Aivot arvostavat yritystä, vaikka se tarkoittaisi sekotusta ja kummallisia kielioppivirheitä.

Lopputulema on selvä: kaksikielisyys on aivojen salainen supervoima. Se on syy, miksi voit selittää vanhemmillasi, että et siivoa huonettasi, koska aivosi ovat varattu ja kamppailemassa kielten välillä – ja se on paljon tärkeämpää kuin roskien vieminen. Ja kuka tietää, ehkä se suojelee myös siltä, että jää auton alle tai häviää lotossa. Tai no, ainakin se antaa sinulle tekosyn kieltäytyä siivoamisesta kahdella kielellä.

TAPAHTUMAT

TÄNÄÄN

ART CENTER TORNI

Värit räjähtävät Tornissa – Kimmo Laitisen näyttely lumosi Vaasan!



Vaasan taidesyksy on täällä! Art Center Torni, Pitkäkatu 66, on muuttunut värien keitaaksi, kun Kimmo Laitisen maalaukset valtaavat tilan. Näyttely on avoinna 15.9.–4.10.2026 ja sinne on vapaa pääsy. Ovet ovat auki ti–pe klo 12–18 ja su klo 12–16. Tänäpä sunnuntaina ehdit nauttimaan taiteesta klo 12–16. Tule ja anna maalausten viedä mennessään – täydellinen irtiotto arkeen keskellä kaupunkia!

SUNNUNTAIKÄVELY TÄNÄÄN

Koko Vaasa kävelee – sunnuntain hittitapahtuma jatkuu!

Tule mukaan! Sunnuntaina 4.10. klo 10:00-13:00 starttaa Kauppatorilta, läheltä patsasta, suosittu 10 kilometrin Sunnuntaikävely. Kiertue vie ympäri syksyisen kaunista Vaasaa – vauhdin määrääte te, ketään ei jätetä yksin ja lyhyempikin matka onnistuu. Kävelyn kruunaa yhteinen kahvihetki omakustanteisesti. Maksuton hyvän mielen tapahtuma. Sama meno jatkuu myös 11.10., 18.10., 25.10. ja 1.11.

Lähde: Tapahtuma Sunnuntaikävely, järjestäjä Vaasan Kävelyklubi ry, Huovinkuja 9 D 2.

LOKAKUU

VAASAN KAUPUNGINTEATTERI

Näytelmä joka menee pieleen

Sari Siikanderin ohjaama fyysinen komedia takaa yllättäviä tilanteita ja tarkkaa ajoitus-ta. Jos et ole nähnyt, milloin teatteriesitys menee täydellisesti pieleen, nyt on tilaisuus. Ensi-ilta 8.10.26



TIKANOJA

mÅland – Önningebyn taiteilijasiirtokunta -näyttelyn avoimet avajaiset

ovat Tikanojan taidekodissa- perjantaina 9. lokakuuta klo 18–20. Näyttely jatkuu 20.2.2027 asti.

Samalla avautuu uudelleen pysyvä näyttely Hiljaiseloa, hehkuvia värejä Tikanojan tai-dekodin kokoelmista.

Tervetuloa: Salme Sulander, sivistystoimenjohtaja, Vaasan kaupunki
Avajaispuhe: Kjell Ekström, puheenjohtaja, Önningeby hembygdsförening rf
Kuraattorin puheenvuoro: Janna Sirén, amanuenssi, Vaasan museot

JUHLA KAUUNGINTALOLLA

Seniorijuhla tuo iloa ja yhdessäoloa Vaasan kaupungintalolle 16.10



Vaasan seniorit saavat lokakuussa syyn juhlaan, kun perinteinen Seniorijuhla kokoaa ikäihmiset yhteiseen iltapäivään Vaasan kaupungintalolle perjantaina 16. lokakuuta 2026 kello 13.00–15.00.

Luvassa on monipuolinen ohjelma, johon kuuluu yhteislaulua, musiikkia, tanssia, teatteria sekä juhlapuhe. Tilaisuudessa palkitaan myös ikäihmisten hyvinvoinnin edistämässä ansioitunut henkilö tai taho. Juhlatunnelmaa täydentää maksuton kahvitarjoilu. Kaikille vaasalaisille senioreille avoimen tapahtuman järjestävät Vaasan vanhusneuvosto ja eläkeläisyhdistykset yhteistyössä Vaasan kaupungin hyvinvointi- ja kulttuuripalveluiden

tuella.

Lähde: Pohjanmaalla tapahtuu / Vaasan vanhusneuvosto

HELSINGIN KIRJAMESSUT

22.-25.10.2026

Sanat nousevat päärooliin – Helsingin Kirjamessut juhlii kieltä



Lokakuussa Helsingin Messukeskuksessa puhutaan kielestä – ja paljon. Helsingin Kirjamessut järjestetään 22.–25.10.2026, ja ohjelmassa on lähes tuhat keskustelua, esiintymistä ja kohtaamista kirjallisuuden ystäville.

Vuoden teema on Kieli / Språk / Language. Messuilla pohditaan suomen kielen nykytilaa ja tulevaisuutta sekä monikielisyyttä, kääntämistä ja maailmankirjallisuutta. Myös kielivähemmistöjen näkökulmat saavat aiempaa enemmän tilaa.

Pohjoismaiden suurin kirjallisuustapahtuma teki vuonna 2025 uuden kävijäennätyksen: messuilla vieraili yli 100 000 ihmistä.

Aika: 22.–25.10.2026, to–la klo 10–20, su klo 10–18.

Paikka: Helsingin Messukeskus.

Lähde: Messukeskus / Helsingin Kirjamessut

RITZ

Krista ja Mark juhliivat finlandssvenskia elämää Ritzissä 29 ja 30.10.26

Krista Siegfriids ja Mark Levengood tuovat Ritzin lavalle show'n "Hur härligt sängen klingar". Esitykset ovat torstaina 29. lokakuuta ja perjantaina 30. lokakuuta 2026 klo 19. Liput 49,90 euroa.

Show on finlandssvensk fest lavalla: luciakruunuja, rapujuhlia, dialekteja, lauluja, nau-rua ja ehkä pieni kyynel silmäkulmassa. Kaksikko juhlii juuriaan, nostalgiaa ja kaikkea sitä, mitä ulkomailla asuvat suomenruotsalaiset kaipaavat. Illasta tulee lämminhenkinen ja humoristinen kokemus, jossa ei tarvita hytysiä mutta snapsi voi kuulua asiaan. Viite-tiedot: netticket.fi.

MARRASKUU

LITTFEST

Vaasan kirjallisuusfestivaali LITTFEST 12.-14.11.2026

Kirjallisuusfestivaali, joka järjestetään 12.–14.11.2026, kokoaa jälleen yhteen tunnettuja kirjailijoita Vaassa. LittFesti-

in osallistuvat Monika Fagerholm, Kjell Westö, Kirsti Manninen (Enni Mustonen), Axel Åhman, Emmi Itäranta, Jessikka Aro ja Tuomas Enbuske. Syksyllä luvataan myös kirjapiirejä ennen festivaalia.

VAASAN KAUPUNGINTEATTERI

Vierailu: Elämälle kiitos! Marion Rung 80v Juhlakiertue 13.11.26 klo 19

VAASABAROQUE

BLÄNDAD AV DÖD OCH KÄRLEK 13.-15.11.2026

Kun barokki tanssii tangoa – voimakkaita tunteita lavalla

Italialainen varhainen barokki kohtaa argentiinalaisen tangon ja nykytanssin koreografisessa kokonaisteoksessa Bländad av död och kärlek. Vaasa Baroque ja Carl Knif Company esittävät esityksen Helsingissä 13.–14. marraskuuta ja Vaasassa sunnuntaina 15. marraskuuta klo 17:00 Ritzissä.

Koreografia ja ohjaus: Carl Knif, musiikillinen suunnittelu: Kajsa Dahlbäck. Lavalla laulajat Kajsa Dahlbäck ja Erica Back, muusikot viululla, bandoneonilla, luuttulla, alttoviululla ja cembalolla sekä tanssijat Jonna Aaltonen, Carl Knif ja Terhi Vaimala. Musiikki: Claudio Monteverdi, Barbara Strozzi ja Astor Piazzolla, vuorovaikuttavat kehojen olemassaolon, intohimon ja katoavaisuuden ilmaisen kanssa.

pe / pe 13.11 klo / 19.00 Tanssin talo, Helsinki / Tanssitalo, Helsinki (Liput / liput: tanssitalo.fi)

La / la klo 14.11 klo / 15.00 Tanssin talo, Helsinki / Tanssitalo, Helsinki (Liput / liput: tanssitalo.fi)

Su / Sun 15.11 klo / kl. 17.00 @ Ritz, Vaasa / Vaasa

Esitys kestää noin 70 minuuttia ja sen jälkeen käydään taiteilijakeskustelu. Liput Vasa-esitykseen kautta netticket.fi/vaasa-baroque-syksy-host-26, Helsinkiin tanssitalo.fi:n kautta.

Lähde: vaasabaroque.com

WASA TEATER

"Snöfall"-ensi-ilta 14.11.2026



Joulun taika palaa Vaasaan. Yksinäinen lapsi, salaperäinen kirje ja maailma, jossa haltiat tarvitsevat apua. Kun joulun suosikki "Snöfall (Lumisade)" palaa Wasa-teatteriin, värikäs perheesitys odottaa – mutta kimalluksen takana on myös tarina jostain hyvin inhimillisestä. Se alkaa toiveella.

UKRAINE PRESIDENT

States Today Must Be Strong from Within, Have Modern Armies and Defense Industries, Resilience to Challenges, and Strong Allies to Guarantee Their Security – President at the Opening of the Helsinki Security Forum



2 October 2026 - 22:12

President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy took part online in the opening of the fifth annual Helsinki Security Forum. President of Finland Alexander Stubb and President of Moldova Maia Sandu are also participating in the event.

The Head of State thanked the organizers for the invitation and expressed special gratitude to the entire Finnish people, the President, the Prime Minister, and Finnish government officials for standing with Ukraine throughout

nearly five years of the full-scale war and supporting our country with various forms of assistance.

During his conversation with the moderator, Director of the Finnish Institute of International Affairs Hiski Haukkala, Volodymyr Zelenskyy outlined several priorities for strengthening security based on Ukraine's experience.

According to the President, the main security guarantee for Ukraine is our army, particularly its experience, morale, unity, and experienced and modern commanders.

“And we already have a new generation in our army – young people, young commanders who have grown up in this war. They rose from sergeants, soldiers, and junior officers to become colonels and generals. They were battalion commanders, they were brigade commanders, and they have become corps commanders – all during this full-scale war. So this is an experienced army. A highly technological army,” the President emphasized.

Read more:
<https://www.president.gov.ua/en>

COPYRIGHT: The Presidential Office of Ukraine. All materials featured on this site are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. The use of any materials posted on the website is permitted provided you link to www.president.gov.ua regardless of full or partial use of materials.

VIIKON TAIDE-ELÄMYS



Johannes Takanen
8.12.1849, Ala-Urpala, Virolahti
30.9.1885, Rooma, Italia
Aino, merelle katsova, 1876
Kansallisgallerian kokoelma / Ateneumin taidemuseo
Kuva: Kansallisgalleria / Antti Kuivalainen

KOVINA AIKOINA
Kertomus Suomen viimeisten nälkävuosien ajoilta
Kirj. KARL A. TAVASTSTJERNA
Suomentanut Juhani Aho
Osa 47

Mutta ei hän suinkaan ollut Lehtimaalle vihainen — päinvastoin. Oli kuin hän olisi karkeasta pohjalaisesta työmiehestä saanut salaisimpien seikkojensa uskotun. Hänen puhettaan kapteeni Thoreldista hän kuunteli hiljaisella hämmästyksellä — mitä se häntä liikuttaa, mitä kapteeni tekee Herrasaaressaan? Eikä hän uskonut, että kapteeni eli sen kummemmin kuin isäkään, ehkä sentään hiukan hienommin ja hauskemmin.

Hän lähti Lehtimaan luota ystävällisesti päättään nyökäyttäen ja vakuutti, että Lehtimaa vain luottaisi sekä insinööriin että hä-

neen, he kyllä auttavat, jos tiukka tulee.

KAHDESTOISTA LUKU

Läänien kuvernöörit lähettivät senaattiin mitä synkimpiä vuodentulon kertomuksia, ja kun

ne tulivat sanomalehtiin ja luettiin maaseudulla, täytyi maanviljelijäin myöntää, että tila oli melkein epätoivoinen. Ainoastaan varakaimmilla talollisilla oli ollut siementä tulevan vuoden varalle, köyhemmät eivät uskaltaneet heittää ainoaa turvaansa multaan, joka kenties tulisi pettämään heitä vastedes niin kuin oli nytkin pettänyt. Elon ostosta ei voinut olla puhettakaan, sillä hinnat olivat kohonneet kahta korkeammalle eikä moni pienviljelijä ollut sitten kevään nähnyt kuin jonkun harvan suuremman maaseudulle eksy-



neen paperirahan. Nälänhätä vei nekin takaisin niiden alkulähteeseen Helsinkiin. Siellä ne olivat varmassa tallessa pankkiholveihin kätkeytyinä myyntämättömien kultatankojen ja muiden arvotavarain vieressä. Ei koskaan ole pääoman omistajilla — ja etupäässä hallituksella — ollut parempia raha-asioita kuin silloin. Rahan korko nousi päivä päivältä, ja suuria kiinnityksiä tarjottiin vakuudeksi pienimmistäkin lainoista. Suuret kauppahuoneet rantakaupungissa tekivät mainioita tekoja maan hädässä, toivat viljaa maahan, johon kunnat kesemmällä olivat hallitusta kehotaneet, ja myivät sen satumaisiin hintoihin samalla kun hallitus otti nämä keinottelijat suojelukseensa, lainasi heille rahaa korkeaa korkoa ja hyviä vakuuksia vastaan ja kartutti siten nälkäisen maan rahavaroja kaikella sillä huolenpidolla, mikä on hyvän esivallan velvollisuus.

HUUMORI SATA VUOTTA SITTEN



EINSTEIN

– Onko rouva lukenut minun kirjani suhteellisuusteoriasta?
– No, kyllä ja ei, taidan odottaa että se tulee elokuvana.



LESKI

Opettaja kysyi: ”Osaako joku teistä selittää minulle, mitä sana ’leski’ tarkoittaa?”
– Leski, vastasi pieni Anna, on vaimo, joka eli miehensä kanssa niin kauan, että tämä kuoli.

PARJAUSTA.

Neiti: Väitetään Teillä olevan velkoja.
Herra: Pelkkää parjausta, jota velkojani levittelevät.

KONTTORISSA

Juoksupoika: Tuolla ulkona on eräs herra, joka etsii johtajaa.
Johtaja: Pyydä häntä etsimään minua täällä sisältä.

KILTIT AVIOMIES.

– Vaimoni saa aina syntymäpäivänään toivoa mitä ikinä hän tahtoo.
– Vai niin, sinäpä olet kiltti. Mitä hän toivoo?
– Viimeiset 15 vuotta hän on toivonut piana.

KESKINÄISTÄ RIIPPUVAISUUTTA.

– Vai niin, nuori mies. Te tahdotte mennä naimisiin tyttäreni kanssa.
Vastaukseni riippuu kokonaan Teidän varallisuussuhteistanne.
– Minun varallisuussuhteen! riippuvat kokonaan herra johtajan vastauksesta.

YRITÄ SITÄ.

– Neiti Kiulu ei osaa sanoa mitään liioittele-matta paljon. – Oletko kysynyt häneltä hänen ikäänsä?

Astronomic picture of the week:



Galactic Dance

Image of the interacting galaxy pair NGC 5394/5 obtained with NSF NOIRLab's Gemini North 8-meter telescope on Hawai'i's Maunakea using the Gemini Multi-Object Spectrograph in imaging mode. This four-color composite image has a total exposure time of 42 minutes
Credit:

International Gemini Observatory/NOIRLab/NSF/AURA
Creative Commons Attribution 4.0 International License

BLOGI-KIRJOITTAJAT

Kirjoita Waasan Päivälehteen – Et-simme bloggaajia!

Rakastatko ajatustesi, kokemus-tesi tai asiantuntemuksesi jaka-mista? Waasan Päivälehti etsii intohimoisia kirjoittajia, jotka haluavat luoda mielenkiintoista sisältöä lukijoillemme.

Kirjoitatpa sitten paikallisista uutisista, kulttuurista, elämänta-vasta, yrittäjyydestä tai omista kokemuksistasi – äänesi on ter-vetullut!

Kirjoittaminen *Waasan Päivä-lehdelle* on loistava tapa saada teksti laajemmin luetuiksi, tu-tustua uusiin ihmisiin ja kehittää luovuuttasi. Aiempaa kokemusta ei tarvita – tärkeintä on into ja ideat! Arvostamme monipuolisia näkökulmia ja uusia ääniä, jotka kuvastavat yhteisömme elinvoi-maa.

Kiinnostuitko? Lähetä meille blogi-idea tai pieni näyteteksti, ja julkaisemme tekstisi mielel-lämme. Tule mukaan tekemään *Waasan Päivälehteä* paikka mer-kityksellisille keskusteluille ja in-spiroiville tarinoille!

Ota yhteyttä sähköpostitse waasanpaivalehti@gmail.com lisätietoja varten. Odotamme in-nolla kuulevamme sinusta!

Waasan Päivälehti

Moderni sanomalehti, jonka ulkoasus-a on piirteitä 1870-luvun lehdistöstä. . Silloin sanomalehdissä oli vain 4-8 sivua. Paljon tekstiä, mutta ei kuvia ollenkaan, joten muutamassa sivussa on paljon luettavaa.

Lehti sisältää lainauksia vanhoista päivälehdistä, jotka on otettu Kansal-lisarkistosta (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3, Gemini ja Monica tekevät osan rutiininomaisesta toimitustyöstä, ku-ten käännöstö, korrehtuurin luku ja lyhyen notisiien kirjoittaminen. Kaikki teksti on tarkastettu toimittajilla ja toimitus vastaa tekstien sisällöstä.

Waasan Päivälehti on päiväleh-tityyppinen julkaisu, toistaiseksi se ilmestyy sunnuntai- ja maanantai-iltoina. mutta tavoitteenamme on että se jatkossa ilmestyy joka aamu.

Lehti on luettavissa verkossa ilmai-seksi.

Päätoimittaja on Hans Björknäs.

Lukijoiden kirjoitukset ovat terve-tulleet!

Lehti on paikallisessa omistuksessa ja tulee sellaisena pysymään.

Toimitus: Waasan Päivälehti, To-inen linja 9 B 36, 00530 Helsinki. Puhelin +358-40-5462455. Ilmoituk-set pyydetään lähettämään emaililla jpg-muodossa.

Email: waasanpaivalehti@gmail.com

Lukijoilta

Erittäin mielellämme vastaan lu-kijoidemme kommentteja. Kom-mentteja, tarinoita, muistoja, keskustelua, uutisia kotoa. Tämä on luultavasti tämän paperin tär-kein osa.

Mutta tilaa on rajoitetusti, joten kirjoita mahdollisimman lyhyesti! Joten lähetä viestit osoitteeseen:

waasanpaivalehti@gmail.com

Ilmoita WP:ssä

Tässä historiallisessa ja hy-permodernissa päiväleh-dessä ensimmäisten joukossa mainostamisella voi olla PR-arvoa.

waasanpaivalehti@gmail.com

jpg-, tiff- tai png-muodos-sa. Mainokset pienennetään sitten 46 mm:n sarakkeen le-veyteen.

Ota yhteyttä:
waasanpaivalehti@gmail.com

LOKAKUUN HOROSKOOPPI 2026

Oinas (21.3. - 19.4.): Tunnet olosi rohkeaksi, Oinas! Mutta ennen kuin alat siirtää huonekaluja ympäriinsä tai haastat pomosi tanssikirjailuun, muista: kohtuus kaikessa. Käytä energiasi viisaasti (aloita vaikka vain yhden huo-neen uudelleenjärjestelyllä).

Härkä (20.4. - 20.5.): Tänä kuukautena mukavuus on valttia. Olipa kyse ylimääräisistä peitoista tai herkuista, nauti rauhassa. Mutta älä anna Netflixin kysyä ”Katseletko vielä?” enempää kuin kolme kertaa peräkkäin.

Kaksoiset (21.5. - 20.6.): Sosiaaliset suunnitelmasi ovat kuin jonglöörausta, mutta varo, Kaksoiset—jos tiputat liian monta palloa, saatat vahingossa päätyä kahdelle illalliselle samana iltana. Vinkki: ota molempiin mukaan omat eväät!

Rapu (21.6. - 22.7.): Mielialasi vaihtelee nopeasti, mutta niin vaihtelee myös kykysi kääntää kriisi draaman hetkeen. Kanavoi sisäinen saippuasarjatähtesi ja tuo arkisiin hetkiin ripaus teatteria. Kuka sanoo, ettei ruokakaupassa voi näytellä?

Leijona (23.7. - 22.8.): Olet valmis

parrasvaloihin, Leijona! Muista kuitenkin antaa tilaa myös muille—paitsi karaokessa, silloin voit valloittaa lavan ja laulaa kuin olisit pääesiintyjä Madison Square Gardenissa.

Neitsyt (23.8. - 22.9.): Listoja, listoja ja lisää listoja. Mutta tässä on juju: kaikkea ei tarvitse suunnitella. Yllätä itsesi lokakuussa tekemällä jotain spontaania. Ei hätää, voit tehdä siitä listan jälkikäteen.

Vaaka (23.9. - 22.10.): Lokakuu on täynnä tasapainoa, Vaaka, mutta tiesithän sen jo. Muista, että tasapaino tarkoittaa vähän kakkua ja lehtikaalia. Nauti herkuista ilman syyllisyyttä—elämä on juuri niitä makeita ja suolaisia hetkiä varten!

Skorpioni (23.10. - 21.11.): Sinä olet mysteeri, Skorpioni, ja tässä kuussa salaperäisyytesi on huipussaan. Olipa kyse Hal-loween-asusi salaamisesta tai kiu-sallisten keskustelujen välttelystä, pokerinaamasi on täydellinen.

Jousimies (22.11. - 21.12.): Seikkailu odottaa! Mutta ehkä jätä benjihyppy väliin ja suuntaa uusiin kahviloihin. Huumorin-

tajusi toimii parhaana kompas-sina, joten naura itsellesi, kun löydät itsesi kahvilasta ilman Wi-Fi-yhteyttä.

Kauris (22.12. - 19.1.): Kii-peät menestyksen vuorelle, mutta lokakuu muistuttaa sinua hengähtämään. Juhlita pieniä voittoja—kuten sitä, että sait vih-doin järjestettyä sukkalaatikko. Kyllä, sekin lasketaan!

Vesimies (20.1. - 18.2.): Omi-tuiset ideasi kukkivat täysillä tänä kuukautena. Ehkä on aika aloittaa se outo harrastus, josta olet haaveillut—makrameekuk-karoita kenties? Luovuudellasi ei ole rajoja!

Kalat (19.2. - 20.3.): Unelmoiva puolesi on täydessä vauhdissa, Kalat. Varo vain, ettet uppoa liikaa haaveisiin ja missaa sitä tärkeää Zoom-palaveria. Ehkä on aika asettaa muutama lisämuistutus (ja varmistaa, etteivät kaikki muistutukset liity päiväuniin!).

Iloista lokakuuta kaikil-le—olkoon tähtenne koh-dillaan ja sukkaparinne aina tallessa!

